

Door Weer en Wind

Fotowedstrijd
Mandelstreke

Excursie westkust

Vierdaagse
Lauwersmeer

30 jaar "De Reiger"

Verantwoordelijke uitgever Koen Maes - Beukhoustraat 50 - 8650 Houthulst

natuurpunt
natuur voor iedereen Mandelstreke

GRILL ACADEMY
THE ORIGINAL BY WEBER®

NIEUW BIJ VANRAES

Alles voor uw tuin

Bij Vanraes vindt u echt alles voor de tuin! In onze ruime toonzalen kan u kiezen uit méér dan 5.000 artikelen en 30 merken.

VANRAES
alles voor tuin en tuinbouw

www.vanraes.be

Diksmuidsesteenweg 394, 8800 Roeselare - T 051 22 20 15

Dé specialist in fotovoltaïsche installaties

solar invest
UW ENERGIE VOOR DE TOEKOMST

- ♦ Wij verstrekken deskundig advies
- ♦ Wij bezorgen u een op maat gemaakte offerte
- ♦ Wij staan garant voor een professionele installatie
- ♦ Wij leveren gecertificeerde panelen en toebehoren
- ♦ ... en ook na oplevering staan wij tot uw dienst !

Rosmolenstraat 23 • 8800 Roeselare • Tel 051 / 33 69 10 • info@solarinvest.be • www.solarinvest.be

Tuinsappen Lombarts Calville
De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (leper)
lombartscalville@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

ERIK DEBAL BOUWWERKEN

NIEUWBOUW en VERBOUWINGEN
VLOEREN – FAÏENCEN
WONINGEN WATER EN WINDDICHT
AFGEWERKTE WONINGEN
DUURZAAM BOUWEN

Algemene Bouwonderneming Erik DEBAL B.V.B.A.

Verbrandhofstraat 130
8800 Roeselare
tel. 051 20 83 41
fax 051 21 14 59

erikdebalbvba@skynet.be
www.debalerik.be

Weerzin, of weer zin?

Daar had ik echt geen zin in: een strakke wind, daar kon ik nog mee leven, maar overgoten met een voor deze winter erg frisse voorjaarsregen. Nee, ik zat niet te popelen om het paddentraject vanmorgen alleen af te fietsen, enkel met een emmertje en oude handschoenen als gezellen. Tegen de wind in gestart, en door een waterbril uitkijken naar nog meer verkleumde padjes, of erger, paddenlijkjes. Ze bleken gelukkig wijzer dan ik en dus niet op pad geweest vannacht: lege emmertjes en zonder slachtoffers.

Dan maar een zijsprongetje gemaakt en tot bij de kijkwand gefietst. Zeker al wat animatie vlakbij met een traag opvliegende buizerd laag boven een groep nerveus kriepende talingen. Door het regengordijn twijfelde ik eerst nog. Van zodra echter de drijvende pluchen bolletjes het helder belletjesgerinkel bijna non-stop lieten klinken, konden dit alleen nog baltsende dodaarzen zijn. In vuur en vlam, alsof het de meest prikkelende lentedag ooit was. Hetzelfde wat verder met 2 mannetjes patrijzen die ostentatief een akker afstapten en even stilhielden, als modellen die over de catwalk paradeerden. Onverwacht vroeg ook verrassen me de speenkruidzonnnetjes die de berm alweer kleur geven. Als bij toverslag vergat ik mijn kleffe broek en verkleumde handen, weggedrumd door die hartverwarmende lentetaferelen. Amai, zonder die paddentrip zou de dag onaantrekkelijk grauw gebleven zijn.

Dat doet me wegdromen naar de Pool of Peace, ooit een eeuw geleden gruwelijk gevormd, maar waar nu diepe rust heerst. Voor bestuurslid Brigitte zit dat er niet seffens in. Ze gaf op de druk bijgewoone ledenvergadering haar fakkel door aan nieuw bestuurslid Michael Parmentier, om tijd te maken voor een nieuwe uitdaging. Voeling blijft ze echter zeker hebben met Mandelstrecke. Haar geesteskind voor natuurontwikkeling, het Plan Woudaapje, zal je dit voorjaar zeker in de kijker krijgen met de aanleg van een vijver met een imposante oeverwaluwand. Je leest er verder meer over. Die vliegende start, uitgerekend op ons jubileumjaar, komt als geroepen om soorten die het moeilijk hebben nieuwe kansen te geven. Brigitte, dank voor je drive!

Natuurherstel, meer aandacht voor groen en een duidelijk stappenplan voor ons belabberd milieu en klimaatwijziging horen we nauwelijks in het discours dat de komende verkiezingen voorafgaat. Andere hangijzers en belangen hebben meer prioriteiten. Ongehoord hoe beleidsmensen ons sussen met euforische cijfers over de plotse aangroei van ons bosareaal, waar ineens ook serres, berm en woonwijken blijken toe te behoren. Van moed gesproken! Of willen we onze kinderen met een nog zwaardere erfenis opzadelen?

Plaatselijk steken we naar iedereen de hand uit om daar wel werk van te maken. Dan pas hebben we iets om mee uit te pakken op de feestelijk zitting van 14 september in het kasteel van Rumbekke. Vergeet niet dat jullie ondertussen die natuur in Mandelstrecke nog in beeld kunnen brengen. De digitale oogst van planten, dieren of landschappen bezorg je ons ten laatste tegen 15 mei om mee te kunnen doen aan de fotowedstrijd. Hieraan is ook de fototentoonstelling op het kasteel gekoppeld. Jong en oud, leden en niet-leden, jullie zijn allen welkom.

Piet

Pool of Peace

Er zijn zo van die plekken, die IN_DRUK na laten, bijzondere landschapsvlekken, die n'eigen taal praten.

Pool of Peace

In al je leden voel je, dit is niet zomaar groen, heeft ergens mee van doen.

Je ziet een fikse krater, gevuld met levend water. Je zet je op de vlonder, dompelt je even onder.

Pool Of Peace

Met al je zintuigen merk je, diverse tinten groen, libel met vermiljoen.

Tuinfluitter

Bosrietzanger

Zomertortel

Kikkervisjes

Waterlelie

Pool Of Peace

Inhoud

Weerzin, of weer zin? ..... pag. 3

Aankondigingen:

60 jaar Mandelstrecke ..... pag. 4

Je lidmaatschap is geld waard ..... pag. 4

4-daagse naar het Lauersmeer ..... pag. 5

Daguitstap naar de westkust ..... pag. 6

Nog meer soorten in 2014? ..... pag. 6

Vroegochtendwandeling in het Sterrebos ..... pag. 6

Voorbije activiteiten

Wintertoppers ..... pag. 7

Kleiputtenieuws

Geen oeverloos gebeuren ..... pag. 8

Natuurbeheer

Broedresultaten kerkuil 2013 ..... pag. 9

Reppen voor paddentrek ..... pag. 10

Strijd tegen Reuzenberenklauw ..... pag. 11

Activiteitenkalenders ..... pag. 12

Natuurbeheer

Vogelteleweekend ..... pag. 15

Natuurstudie

waarnemingen.be in een notendop ..... pag. 16

Natuursprokkels

30 jaar "De reiger" ..... pag. 17

Een geheugen als een ekster? ..... pag. 18

Groen Moorslede ..... pag. 19

Pionier Luc Houtsaeger over Mandelstrecke ..... pag. 20

Close-up:

Kleine Maagdenpalm ..... pag. 21

Waarnemingen ..... pag. 22

Personalia ..... pag. 22

Colofon ..... pag. 22

60 jaar Mandelstreke NATUURFOTOWEDSTRIJD

De winter heeft tot nu toe nog niet veel winterfoto's opgeleverd maar pas op *Als maart roert zijn staart...* kan er nog veel moois van komen. En daarna krijgen we de frisse kleuren van de lente voor de lens.

De inschrijving voor de wedstrijd is gestart van 01/02/2014 en loopt tot **15/05/2014**.

Je mag ook in je bestand zoeken naar beelden van vorige jaren.

Ze moeten wel gemaakt zijn in de gemeenten van Mandelstreke.

Lees nog eens aandachtig het reglement en de manier van inschrijven op www.natuurpuntmandelstreke.be

De foto's en het ingevulde inschrijvingsformulier dienen gestuurd naar fotowedstrijd@natuurpuntmandelstreke.be via www.wetransfer.com
Vergeet ook niet de inschrijvingsvergoeding te storten.

We hebben gezorgd voor een mooie prijzenpot. Voor zowel de jeugd-klasse als de volwassen klasse is er een hoofdprijs van € 250,00. Voor iedere categorie is er een 1° prijs van € 75,00 en een aanmoedigingsprijs van € 50,00.

Het kader voor de prijsuitreiking en de tentoonstelling is ook niet mis: Het middeleeuws Kasteel van Rumbeke.

Prijsuitreiking en opening van de tentoonstelling van de geselecteerde foto's is op 14 september.

De tentoonstelling is open op de weekends tot 12 oktober.

Geniet van de natuur en maak nog mooie beelden!

NP Mandelstreke 60 jaar

Natuurfotowedstrijd 2013 - 2014

foto's opladen tussen 01/02/2014 en 15/05/2014

Alle info en reglement op
www.natuurpuntmandelstreke.be

Foto tentoonstelling

op
KASTEEL van RUMBEKE

Open op weekends tussen

14/09/2014 en 12/10/2014

Je lidmaatschap is geld waard: haal er meer uit!

Bij de start van het nieuwe jaar komen niet alleen de petekinderen langs, ook Natuurpunt staat mee in het rijtje. Veel leden geven er de voorkeur aan dit volledig in eigen handen te houden en staan al eens verrast ineens geen natuurnieuws meer te ontvangen: oeps, het lidmaatschap vergeten te vernieuwen. Ons rekeningnummer vind je achterin dit nummer, onder lidmaatschap. Wie met domiciliëring werkt hoeft zich over het lidmaatschap voor 2014 geen zorgen meer te maken.

Lid zijn van Natuurpunt, het kan nog steeds voor slechts € 24, geeft zuurstof aan onze natuur. Met 90000 gezinnen, 400 professionele medewerkers en duizenden vrijwilligers zorg je er mee voor dat in bijna 20000 ha natuur verdeeld over 500 gebieden natuur de hoofdrol mag spelen. Onder meer bossen, heidelandschappen, moerassen en valleien worden met vakkennis beheerd en beschermd. Bovendien krijg je er veel voor terug: supergroene ruimte om met het gezin tot rust te kunnen komen, wandelen, genieten, ontdekken. Je blijft natuurlijk via de ledenbladen en publicaties van alle nieuws en activiteiten op de hoogte.

Maar er is meer. Een aantal partners gingen met Natuurpunt in zee, waarbij je met je lidkaart ook zelf voordeel kan halen. De kortingen die je als lid kan krijgen, kunnen behoorlijk oplopen. Om er slechts enkele te noemen: A.S Adventure, Torfs, Knack/MO, Eos, Eurabo isolatie, Tierra natuurreizen, Plus magazine enz. Alle voordelen met details vind je op www.natuurpunt.be/ledenvoordelen. Zeker doen!

4-daagse naar het Lauwersmeer : 8 november-11 november 2014

Dit najaar trekken we met Mandelstrecke naar het natuurrijke Noord-Nederland. Het wordt weer een niet te missen 4 dagen vol natuur. Hieronder een overzicht van onze trip.

Op de heenreis bezoeken we zaterdagmiddag de **Oostvaardersplassen**.

De Oostvaardersplassen vormen een jong natuurgebied van zo'n 5600 ha (56 km²) tussen Almere en Lelystad in de Nederlandse provincie Flevoland. De Oostvaardersplassen zijn van internationaal belang als moerasgebied en overwintergebied voor vogels. Het gebied is ruwweg in twee gedeelten te onderscheiden: een nat (ca. 3600 ha) en een droog (ca. 2000 ha) gedeelte. Het droge gedeelte is een geschikt habitat voor grote grazers. Het gebied zal voor velen wel bekend zijn door de prachtige Natuurfilm "De Nieuwe Wildernis" die hier opgenomen werd. Tegen de avond gaan we ons settelen in het Blockhuys vlak bij het Lauwersmeer.

Het Nationaal Park Lauwersmeer is op 12 november 2003 tot Nationaal Park verklaard. Het is ongeveer 60 km² groot. Na de afsluiting van het Lauwersmeer in 1969 zijn de hooggelegen zeebodems droog komen te staan. Bij het horen van de naam Lauwersmeer beginnen vogelkenners al te watertanden. In dit gebied van water, eilandjes en ruige graslanden broeden ruim honderd vogelsoorten en overwinteren elk jaar tienduizenden ganzen die de kou in Siberië zijn ontvlucht. In voor- en najaar is het vogelfeest het grootst. Op één dag dertigduizend brandganzen zien overvliegen; dat is imposant. De vogelaars komen ook graag voor bijzondere vogels naar de Lauwersmeer, want zij weten dat ze vanuit de vele vogelhutten kans maken zaagbekken, nonnetjes, kleine zwanen, baardmannetjes, ... te zien. Of de zeearend, de trots van het gebied, die hier sinds een aantal jaren broedt. Vergeet niet dat er ook reeën en vossen leven en er Schotse hooglanders en konikpaarden grazen. Maar in en rond de Lauwersmeer draait het vooral om de vogels. Want zij maken dit nationale park tot een onweerstaanbare wildernis voor elke vogelaar en natuurminnaar.

Er staat ook één dag waddeneiland gepland (wanneer laten we afhangen van de weergoden).

De natuur van **Schiermonnikoog** is heel rijk en gevarieerd. Zo komen door het jaar heen meer dan 300 vogelsoorten op het eiland voor, groeien er vele honderden plantensoorten, waaronder negen soorten orchideeën en kun je aan het strand meer dan 100 verschillende schelpensoorten vinden. Bewonder de duinen, voel de wind door je haren op het strand, hoor de vogels op de kwelder, proef de zilte smaak van zeekraal en ruik de modder op het wad. Kortom puur genieten!

Praktisch:

- Vertrek zaterdagmorgen 8 november – terug dinsdagmiddag 11 november
- We reizen met 3 minibuses
- We overnachten in het Blockhuys te Vierhuizen er is plaats voor 24 personen. <http://www.camping-lauwerszee.nl/Groepen/index.php/nl/blockhuys>
- kostprijs 230 euro (All-in)

© Koen Vandepitte

© Johan D'haenen

Nog meer soorten in 2014?

We herhalen dit jaar de succesvolle vroegmorgenwandeling. Op de meer dan gelukke wandeling eind mei vorig jaar zagen en/of hoorden we zowat 34 vogelsoorten. Naast wat KBV's konden het twintigtal meestappers genieten van wat minder geziene vogelsoorten zoals bosrietzanger, spotvogel, tuinfluiter, grasmus, fitis. We hadden dan ook het weer ten volle mee. Dit jaar, in dit opnieuw wat meer geëvolueerde bos, gaan we proberen dit aantal nog wat op te drijven. Piet Desmet zal ons opnieuw gidsen. We zijn blij dat we weer van zijn aangenam gebrachte kennis kunnen profiteren. De vogels kunnen we niet bestellen, maar onze voorzitter was alvast van plan om opnieuw te proberen - met een mand eieren aan de Arme Klaren - de weersgoden gunstig te stemmen. Dat er achteraf ook weer een lekker ontbijt klaar staat, staat buiten kijf. Het was de vorige keer te gezellig.

O ja, voor de mensen die niet weten wat een KBV-tje is, die zondagvoormiddag kom je er alles over te weten, met bovendien de belofte dat je er meerdere zult zien!

Info in een notendop:

Wanneer: zondag 11 mei 2014 om 5 uur.

Waar: Het Vierkaven-domein te Moorslede, verzamelen in de Nettingstraat aan de parking van het bos.

Wat: We maken een rustige wandeling met gespitste oren en spiedende ogen, op zoek naar vroege vogels.

Wat meebrengen? Stapschoenen of laarzen, eventueel een verrekijker en fototoestel.

Kosten: de wandeling is gratis. **Wie achteraf wil ontbijten, schrijft voor 1 mei € 5 over op**

IBAN: BE82 4664 3681 6168 BIC: KREDBEBB

Met vermelding: vroeg ochtendwandeling en uw eigen naam.

Adres ontbijt: Het "hof van Marniek Vermeulen", Roeselaarsestraat ,232 te Moorslede, schuin rechtover de café De Vierkaven.

Meer info: voorzitter kern De Reiger: Jean-Pierre Vandamme tel: 051/771213

Orkest

Van harte uitgenodigd allemaal, voor volgend feestelijk optreden. Je hoeft niet naar de zaal, zelfs niet om te kleden.

Omringd door frisgroene kleuren, als toemaat bloesemgeuren.

Orgelpunt van 't gebeuren?

Gedurende d'eerstvolgende mei, ga je naar bos, natuur of hei, verrekijker mag erbij.

Zwartkop, geelgors, fitis.

Als dat nog onvoldoende is, ga dan bij 't eerste ochtendgloren een vol orkest zal je mateloos bekoren.

Brigitte Crombez

genieten van de natuur

in het provinciedomein Het Sterrebos, Rumbeke

Het Sterrebos

Tuul 1, 8640 Schep 1 (West-Vlaanderen) tel: 051 27 84 44
www.west-vlaanderen.be
www.sterrebos.be

Vroeg-uit-de-veren wandeling met ontbijt

zondag 25 mei van 5 tot 8.30 uur

prijs: € 7

gids: Piet Desmet en Koen Vandepitte

waar: parking, Sterrebosdreef 44 in Rumbeke

www.west-vlaanderen.be/domeinen

org: 051 27 84 44
tel: 051 27 84 44
www.west-vlaanderen.be

Daguitstap naar de Westkust op 16 maart

Onze westkust heeft ons nog heel wat prachtige natuurgebieden te bieden! We starten met een bezoek aan de IJzermonding; een slik- en schorregebied waar we talrijke wadvogels mogen verwachten. We maken de overgang van slik en schorre en brengen een bezoek aan het Ter Yde-duingebied en het aanpalend Hannecartbos. Ter Yde is een prachtig duinreservaat met kopduintjes, stuifduin en duinpannen. Het Hannecartbos is één van de weinige echte duinbossen. Later in de namiddag rijden we door de polders richting IJzerbroeken of trekken we naar de kleiputten van Stuivenskerke. Dit laten we afhangen van de vogelconcentraties op het moment. We hopen er vele weidevogels te bewonderen en bij het horen van de eerste grutto's kan de lente beginnen!

Het wordt dus een niet te missen dag vol biodiversiteit!!

© Koen Vandepitte

Excursie Wintertoppers op 9 januari

Na de slechte weersvoorspellingen bleek het toch een mooie dag te worden.

Na het zien van duizenden ganzen in de IJzervallei, bleek een slechtvalk ons op te wachten in een weide in Noordschote.

Daarna zochten we 7 ransuilen op hun roestplaats langs de ijzer.

In de namiddag trokken we naar de pier van Nieuwpoort waar een zeehondje te voorschijn kwam. We zagen door de telescoop een alk en 5 Jan van genten.

Tegen de avond trokken we naar de slaappleats van de kiekendieven in het riet achteraan de Blankaart. Vanuit de kijkwand zagen we 8 bruine kiekendieven toekomen. We genoten van een show van 5 blauwe kiekendieven die op de weidepaaltjes voor de kijkwand kwamen poseren, alvorens ze in de schemering in het riet verdwenen.

Johan

Geen oeverloos gebeuren...

In deze bijdrage willen we het niet hebben over de vogelparade die we deze winter - wie zei winter? - vanaf de rand van het Kleiputreservaat in de kijker kregen. Maar het moet gezegd, na de grondige kaalkap van enkele schiereilandjes in november zijn we al eens meer geneigd een ommetje te maken om een blik vanaf de goed toegankelijke kijkwand op de watervlaktes te werpen. Je weet maar nooit met die vreemde eenden.

Tot nu geen groot spektakel behalve the 'usuals'. Typische wintersoorten onder de watervogels kregen we nauwelijks te zien. Daar kunnen we de houtsnip, een toevallige passant, moeilijk bij rekenen. De constant positieve temperaturen zorgden ervoor dat de echte wintergasten een stuk noordelijker konden overwinteren. Ook aalscholvers bleven van de partij en zakten niet verder af naar het zuiden, wegens de vorstgrens die ze dit jaar niet moesten ontvluchten. Maar regels kennen uitzonderingen: de ruim 130 wintertalingen, een record voor het gebied, die we er eind januari telden, willen we niet onvermeld laten. Geen maand later was het al één stoeipartij van verliefde dodaarden en kierende talingkoppels. Tegen dan waren hazelaars al uitgeteld en lagen alle katjes als afgerolde feestslingers al tegen de vlakke.

Een andere grazige vlakke in de buurt wordt dit voorjaar grondig overhoop gehaald. Met het project Woudaapje lanceerden we een ambitieus plan om natuur hier meer kansen te geven in samenwerking met burens en overheid als partners. Daar wordt in een eerste fase werk van gemaakt langs de Moorseele steenweg. De rand van een voorlopige, 4m hoge berm,

die als afdekgrond voor de afgewerkte delen van de kleigroeve moet dienen, wordt verticaal afgegraven. De steile oever die zo ontstaat, moet met de voeten in een vrij brede waterstrook komen. Ideaal als veilige en ongehinderde aanvliegeroute voor oeverzwaluwen die hier ooit minstens veertig jaar geleden een vrij algemene verschijning én broedvogel waren. Toen de kleiontginning nog in volle bedrijf was, telden we er ooit een 35-tal bezette nestgangen. Maar alles raakte dicht begroeid en de kleine bruine zwaluwen bleven weg. We vreesden definitief, omdat ook landelijk de soort achteruit boerde. Naar enkele succesvolle voorbeelden elders in Vlaanderen willen we hier nieuwe vestigingskansen creëren.

De struikengordel op de foto, die de aarden wal aan het gezicht onttrekt, verhuist naar de straatzijde. Hierachter wordt een groot deel van de grasvlakke tot aan de voet van de berm uitgegraven. De zowat 2 meter diepe vijver zal op zich al een attractieve pool vormen voor typische flora en fauna. Een daarin langzaam afkalkende oever is nu net wat oeverzwaluwen als pionierssoort zo op prijs stellen. Dit is een zeer herkenbare imitatie van de dynamiek bij holle oevers langs meanderende rivieren, waar die zwaluwtjes van nature hun nestgangen in graven. Als kolonievogel zijn ze

kwetsbaar voor verstoring, vandaar hun voorkeur voor die moeilijk toegankelijke rechte wanden.

Alle werken worden gefinancierd en uitgevoerd door de firma Depovan, waarvoor uitdrukkelijk dank! Wanneer de uitvoering vlot verloopt, zou het aanzienlijk grondverzet en complete terreinmetamorfose tegen half april moeten afgerond zijn. Net op tijd voor overtrekkende oeverzwaluwen op zoek naar passende broedgebieden. Voor de hervestiging van

© Piet Desmet

Zoals de aardeberm er nu bijligt

zo'n mascottesoort zijn onze verwachtingen vanzelfsprekend hoog gespannen. Bij het geduldig afwachten zullen we er niet kwaad om zijn als andere 'holbewoners', denken we aan bijeneters en ijsvogels, zich in de wand ook aan een krabtest wagen. Een beetje ambitie op dit feestjaar mag toch best zeker?

GRONDSTOFFEN
VOOR DE CHAMPIGNONTEELT

Kachtemsestraat 330 - 8800 Roeselare - 051 26 55 80 - www.sterckx.com

Broedresultaten kerkuil 2013

Na twee koude winters bleek het kerkuilenbestand in Vlaanderen goed stand te houden. Met 902 gekende broedgevallen was 2012 het op één na beste seizoen ooit. Voor West-Vlaanderen waren het zelfs twee topjaren: in 2011 hadden we 124 gekende broedgevallen, voor 2012 slechts één minder: 123.

Zouden de vogels een derde opeenvolgende winter - dit keer met vele dagen sneeuwtapijt - even goed doorkomen? Berichten uit de kerkuilenwerkgroep Vlaanderen in de lente noopten alvast niet tot groot optimisme. Op het meldingspunt voor verkeeren andere slachtoffers kwamen vele meldingen binnen van dode vogels, gevonden in schuren en tuinen dicht bij woningen. Een duidelijk signaal dat het voedselaanbod hoofdzakelijk bestaat uit muizen dit jaar zeer laag was.

De zomercontroles in Vlaanderen bevestigden de voorjaarsberichten, een rampjaar in wording voor de voortplanting van kerkuil. Op vele locaties waren de koppels aanwezig maar niet aan het broeden, soms slaan de vogels een seizoen over bij gebrek aan prooien of stellen het uit tot in de nazomer. Enkele jaren geleden werd er in Nederland een koppel met grote jongen ontdekt in de maand december. Het kon dus nog. Helaas gaven de controles in het najaar dezelfde resultaten als in de zomer. In West-Vlaanderen vielen we terug op de helft van het aantal broedgevallen van 2011/2012, slechts 62 voor onze provincie.

De tegenvallende resultaten zijn over gans Vlaanderen vergelijkbaar en soms slechter. Enkel Mandelstreke, altijd al de slechtst

scorende streek van Vlaanderen voor broedgevallen van kerkuil, bleef op aantal. Net als in 2011/2012 hadden we in 2013 twee koppels met telkens twee kloeke jongen in de nestkast. Is dit een gelukje of leven we in een streek vol muizenissen? Het is een strohalm, maar we blijven ons eraan vastklampen. Ieder jaar hopen we op bijkomende broedgevallen. Dit jaar prezen we ons voor één maal gelukkig met een status-quo.

We kijken ieder jaar uit naar waarnemingen van Kerkuil. Je hoeft echt geen koppel waar te nemen, reeds één vogel kan ons na wat buurtspuurwerk bij een nieuwe locatie brengen. Indien we ze vinden kunnen we de vogels ook beschermen. Help ons met waarnemingen van kerkuilen.

We hopen alvast dat 2014, het jaar waarin de kerkuil tot: "Vogel van het jaar" gekozen werd, betere resultaten meebrengt.

Ludo

Meld uw waarnemingen van Kerkuil aan :
vandepitte.koen@skynet.be
ludo.momerency@telenet.be
natuur.mandelstreke@gmail.com

Reppen voor paddentrek

*We waren echt aangenaam ver-
rast met de aanzienlijke op-
komst bij de startvergadering
op 14/01 van de amfibieëntrek
2014. We hoopten luidop voor
een vergelijkbare succesvolle
aanwezigheid van de trekkende
diertjes zelf. Naast de prakti-
sche afspraken die bij dergelijke
overzetacties moeten gebeuren,
werden de nieuwkomers vlot in
het beurtrolsysteem ingescha-
keld, samen met een meer er-
varen peter of meter. Wie voor
het eerst kennis wil maken met
de werkgroep of bij de actie wil
aansluiten: handel aub. niet op
eigen houtje maar neem contact
op met milieu@roeselare.be. Padden en salamanders zijn be-
schermde diersoorten, wat betekent dat voor het overzetten
een vergunning nodig is.*

groter aantal vorstdagen moe-
ten we al terug tot maart 1962.
Geen wonder dus dat na de korte
lenteprik de paddentrek volledig
stilviel. Er kwam een kantelpunt
op 9 april: geen grondvorst meer,
lichte regen, oplopende dagmaxi-
ma. En opnieuw werden grote
aantallen trekkende amfibieën
gesignaleerd. Uitzonderlijk, want
normaal zit de voortplantingspe-
riode voor amfibieën er rond die
tijd al helemaal op. Maar echt
storm liep het niet meer. Alles sa-
men werden in gans Vlaanderen
opvallend minder padden geteld.

Op basis van de resultaten van
een veertigtal grote overzetacties die al jaren op een gestandaard-
iseerde manier worden uitgevoerd, berekent Natuurpunt jaarlijks
de paddenindex. De paddencrash van 2013 is de op één na groot-
ste sinds 1991. Mogelijk gaat het slechts om een 'schijn-crash' die
werd veroorzaakt omdat maar weinig vrouwtjes naar de poelen
trokken wegens 'geen eitjes'.

Een mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat veel padden de
lange winterslaap niet hebben overleefd wegens een gebrek aan
vetreserve. Lage aantallen hoeft echter niet noodzakelijk te be-
tekenen dat er veel exemplaren stierven. Voor de vorming van
de eicellen bij amfibieën zijn er voldoende vetlichaampjes nodig.
Deze vetlichaampjes worden gevormd in het najaar, net voordat
de padden de winterslaap ingaan. Door de lange aanhoudende
winter van 2013 werden heel wat vetlichaampjes vermoedelijk
vroegtijdig afgebroken zodat de groei van de eicellen niet of in
veel mindere mate werd gestimuleerd. Wanneer een vrouwtje
geen eitjes heeft, heeft het ook geen zin om naar de poel te trek-
ken en het wegvallen van veel trekkende vrouwtjes zou een alter-
natieve verklaring kunnen zijn voor de vastgestelde paddencrash
in 2013. Zoals gezegd werden er inderdaad vorig jaar nauwelijks
paddensnoeren aangetroffen. Ook bij heikkickers werd er in 2013
minder dril vastgesteld.

Meer info vind je op www.paddenoverzet.be.

Ga ook even naar www.dierenonderdewielen.be, waar je kan
meewerken aan een vervolgonderzoek over verkeersslachtoffers,
waarbij amfibieën in het voorjaar zeker ook een groot deel van
uitmaken. Hierbij wil Natuurpunt nog meer knelpunten in kaart
brengen, zodat de overheid gerichte maatregelen kan nemen om
het aantal slachtoffers te verminderen. Jullie waarnemingen zijn
er zeker welkom.

Piet

Hoe verloopt de overzetactie dit jaar in Roeselare?

Het langste 11 km-traject, vanaf de verbrandingsoven tot aan
De Kleiputten, krijgt 3 zones met een ingerichte oversteekplaats
dmv. fijnmazige netten en emmers. Verder nog een veilige zone
langs de Rennevoordestraat. De plaatsing gebeurt in samenwer-
king met het Stad-Land-schap 't West-Vlaamse hart en de sociale
werkplaats van Lochting De Drie. Dank ook voor het coördine-
rend werk van vrijwilliger Johan Decock.

Elk traject worden dagelijks twee maal gecontroleerd gedurende
de ganse trekperiode, maw. vanaf half februari tot half april. De
trekdrift is zeer afhankelijk van de weersomstandigheden. Van-
wege de zachte en vochtige februarimaand is er nu al flinke be-
weging geweest. Drukte dus in de gevulde emmers met vooral
mannetjes op vrijersvoeten. Zoals verwacht vallen de verkeers-
slachtoffers waar de weg niet op met netten werd afgeboord: we
tellen vooral padden, maar dit jaar ook al bruine en groene kik-
kers, naast Alpen- en kleine watersalamanders.

Beoordeling van de resultaten in 2013?

Vorig jaar beloofden we een kort verslag met aantallen voor de
getelde trajecten. In de K. Duboisstraat was er toen nog een inge-
richte oversteekplaats, maar omwille van een nieuwe verkaveling
had dit in 2014 nog maar weinig zin meer. Er werden 1115 die-
ren geteld, verdeeld over de 5 soorten. Hiervan 94% gewone pad-
den (1049 ex.) waaronder 75 verkeersslachtoffers of ruim 7%.

Op grote afstand volgden Alpenwatersalamanders (39 ex.), die
we vooral vrijtrekkend aantreffen. Onder hen 10% slachtoffers.
Bruine kikkers waren bijna uitsluitend rond het Sterrebos te vin-
den met 13 slachtoffers op een totaal van 23 dieren. Bij groene
kikker en kleine watersalamander ging het slechts over enkele
exemplaren.

In de voortplantingspoelen vonden we verrassend weinig pad-
densnoeren. Een mogelijke verklaring hiervoor lezen we bij Na-
tuurpuntstudie, waarbij de tekst van Dominique Verbelen hier-
onder even samenvatten.

Het voorjaar in 2013 is als een temperatuursaccordeon verlopen
met een stevig kouderecord na 10 maart. Op 5 maart startte de
grote paddentrek maar na enkele dagen ging het slot er al weer
op. In de tweede helft van maart bleef de gemiddelde tempera-
tuur steken op 0,9 °C (normaal: 7,9 °C). Het vorige record da-
teerde uit 1901: toen werd het in de laatste tien dagen van maart
gemiddeld 1,0 °C. Maart 2013 telde 18 vorstdagen. Voor een

(grafiek: Hyla)

Help ons in de strijd tegen de reus van de Kaukasus

De Reuzenberenklauw (Heracleum mantegazzianum) is een enorme schermbloemige, afkomstig uit de Kaukasus, die plaatselijk voor overlast zorgt. Enerzijds overwoekert de plant met haar grote bladeren alle inheemse plantensoorten en kan ze grote groeihaarden vormen. Zo mogelijk nog erger is dat de plantensappen in combinatie met zonlicht tot zeer ernstige brandwonden kunnen leiden, die moeilijk genezen. Kleine groeihaarden zijn eenvoudig te bestrijden, maar grote groeihaarden worden moeilijker, én gevaarlijker. De plant is zeker ongewenst in parkgebieden, langs speelpleinen en andere publieke ruimtes. Om er werkelijk iets tegen te doen moeten alle terreingebruikers vegen voor eigen deur want de ene kan de andere 'herbesmetten'. En zo kun je bezig blijven... We willen in 2014 in een paar proefgebieden een gecoördineerde aanpak uitproberen. Bij succes worden de acties daarna opgeschaald naar de hele provincie.

Hoe raak je de Reuzenberenklauw kwijt ?

Een goede bestrijding mikt op de zwakke plekken van een soort. De Reuzenberenklauw is een twee- tot vijfjarige plant. Het eerste jaar vormt zich een rozet met penwortel, het jaar erna bloeit de plant en sterft af. Elke plant produceert duizenden zaden. Die blijven gelukkig maar een drietal jaar kiemkrachtig.

Er zijn globaal drie mogelijkheden om de plant uit te putten of te doden:

- doorsteken van de penwortel, op 10-15 cm onder de grond
- maaien vóór de zaadsetting (half juni/begin juli); deze maaibeurt een paar we-

ken later herhalen omdat herbloei nog mogelijk is; bloeischermen apart inzamelen voor verbranding

- begrazen van grote groeihaarden door dieren met donkere koppen die minder gevoelig zijn voor zonlicht

Een nazorg van 3 tot 7 jaar is noodzakelijk om hergroei in de kiem te smoren. Veiligheidskledij en goed reinigen van het materiaal is van groot belang.

Wat doet de provincie ?

De Reuzenberenklauw komt vooral langs waterlopen en wegbermen voor. De provincie beheert talloze kleine waterlopen. Daar gaan we zelf aan de slag, samen met de rattenvangers van de gemeenten. Dit werk kadert in het Frans-Belgisch Interreg-project 'Lupin' ('Lutte contre les plantes invasives'). De provincie coördineert de samenwerking met andere overheidsdiensten die mee zullen doen met de acties. Er geldt momenteel (nog?) geen wettelijke bestrijdingsplicht. De ge-

wone burger kan dus niet gedwongen worden om mee te doen. Maar toch gaan we hen beleefd maar uitdrukkelijk vragen om planten op private terreinen ook te liquideren. Daarom steunt de gouverneur uitdrukkelijk deze acties, vanuit zijn bevoegdheid voor o.a. veiligheid.

Hoe herkennen ?

De schermbloemigenfamilie kent veel soorten in onze contreien. Allemaal hebben ze die typische witte en bij sommige soorten gele bloeischermen. Dit zijn ideale landingsplatformen voor nectar zoekende insecten. Daarom alleen al zijn ze waardevol! Het zou jammer zijn dat de verkeerde soorten worden aangepakt. Let daarom op de belangrijkste kenmerken. De grootte is natuurlijk al een goede indicatie. De bladeren zijn ondubbelzinnig herkenbaar doordat de centrale nerv van elk blad langs weerskanten over de hele lengte een blad heeft, zie de foto's hiernaast. Bij de meest gelijkende soorten Gewone berenklauw, Gewone en vooral Grote engelwortel, is die hoofdnerf minstens gedeeltelijk 'kaal'.

Ik weet er staan: wat nu ?

Weet je Reuzenberenklauw staan? Meld die waarneming dan via www.waarnemingen.be. Voeg er liefst ook een foto van de groeiplaats bij. Dan zien we de omvang van het probleem. Verwacht niet dat ze morgen geliquideerd zullen zijn, maar het is een eerste stap naar een globale aanpak. Of neem zelf de zeis of spade ter hand, en wees voorzichtig !

Meer informatie ?

Deze Waalse site is echt bijzonder informatief:

<http://biodiversite.wallonie.be/fr/la-berce-du-caucase.html?IDC=5668>

Nederlandstalige folder:

www.alterias.be/images/stories/downloads/Nederlands/beheer_%20heracleum_nl.pdf

Olivier Dochy & Sarie Buffel
(Deze bijdrage werd overgenomen uit Natuur&Milieu info februari 2014)

Activiteitenkalender

 Met eigen wagens vanaf hoek Meiboomlaan-Lindenstraat (Roularta)	 Gezinsuitstap	 Publieksactiviteit	 Fietsuitstap
 Busuitstap	 Uitstapverantwoordelijke	 Uitstap geschikt voor fotografen	
 Lunchpakket meebrengen	 Vertrekkur	 Gids	 Leiding

Wijzigingen en/of eventuele correcties worden steeds vermeld op onze website <http://www.natuurpuntmandelstreek.be/>

Do 13 maart
 19:00
Cursus: meer natuur in je tuin - vogels
 zaal Rinus Beversearde-weg 29
 ism Velt Roeselare; leden €35 – niet-leden €50

 Wim Marichal
 NP Educatie

Vr 23 mei
 19:00
Avondwandeling in de Marionetten te Kortrijk
 19:30 hoeve te Coucx, Marionetten 12

 Philippe Deprez

Zo 16 maart
 09:00-17:00
Daguitstap naar de Westkust

Zo 25 mei
 05:00
Vroegmorgenwandeling in het Sterrebos
 ontbijt: inschrijven voor 17/5 (€7)

 Piet Desmet

Do 20 maart
 19:00
Cursus: meer natuur in je tuin - ecologische siertuin
 zaal Rinus Beversearde-weg 29

 Laure Dekeerle
 VELT

Do 29 mei tot zo 1 juni
4-daagse naar Zuid-Luxemburg
 prijs: €230

 Peter Hantson

Do 27 maart
 19:00
Cursus: meer natuur in je tuin - insecten
 zaal Rinus Beversearde-weg 29

 Wim Marichal
 NP Educatie

Vr 6 juni
 19:00
Avondwandeling in de Gulke Putten te Beernem

 Piet Desmet
 Christine Verscheure

Do 3 april
 19:00
Cursus: meer natuur in je tuin - zoogdieren en amfibieën
 zaal Rinus Beversearde-weg 29

 Wim Marichal
 NP Educatie

Za 14 juni
 Cursus: meer natuur in je tuin - tuinbezoek bij NP- en Velt-leden in Roeselare

 Wim Marichal
 NP Educatie

Zo 27 april
 07:45-18:30
36ste Vlaamse Ardennen-dag in De Helix te Grimminge
 Top Interieur Izegem
 ism NP De Buizerd en NP Vlaamse Ardennen plus

 Jacqui Stragier
 051/304731

Zo 22 juni
 8:00
Daguitstap naar Warandeduinen en Schuddebeurse

 Martine Lakiere

Vr 9 mei
 19:00
Avondwandeling in de Rillebroeken te Woumen
 19:30 parking Bloso, Pollaertstraat

 Koen Vandepitte

Zo 6 juli
 14:00-16:00
Kruidenwandeling langs de spoorwegberm in Ledegem
 Stationsplein
 ism De Kolleblomme + VELT Groot-Ledegem

 Magda Demeyere
 056 500318

Zo 11 mei
 05:00
Vroegmorgenwandeling in domein Vierkaven
 Nettingstr
 ism kern De Reiger
 07:30 ontbijt: inschrijven €5 op 466-4368161-68

 Jean-Pierre Vandamme
 Piet Desmet

Zo 13 juli
 15:00-17:00
BIG JUMP
 in de Zwaaiikom

 Martine Lakiere

Vr 16 mei
 19:00
Avondwandeling in de Maskobossen te Jabbeke
 19:30 parking kerkhof Jabbeke
 ism NP Houtland

 Ria Wyffels
 Kris Dhondt

Za 9 augustus
 09:00-16:00
Zomerwerkdag in de Kleiputten
 Babilliestraat
 Vooraf inschrijven (voor de catering!)

 Piet Desmet

Vr 29 - Za 30 augustus **Nacht van het Bergmolenbos**

 18:00-09:00 Kamperen voor nachtzogdieren en -vlinders

Zo 14 september **Viering 60 jaar Mandelstreke**

Kasteel Rumbeke + uitreiking prijzen natuurfotowedstrijd

8 - 11 november **4-daagse reis naar het Lauwersmeer**

 Koen Vandepitte

Za 15 november **Dag van de Natuur in de Kleiputten van Rumbeke**

 09:00 - 16:00

Babilliestraat Winterwerkdag vooraf inschrijven (voor de catering)!

Natuurpunt "De Buizerd"

Geleide wandelingen Mandelhoek

zondag 13 april
11 mei
8 juni

 Jacqui Stragier
051/304731

Voorjaarsactie KRUIDEN 2014

Uiterste besteldatum: 4 mei
Zoals elk jaar organiseren we in het voorjaar een actie om prachtige kruiden te verkopen.
De opbrengst van dit alles gaat naar de werkingskas van natuurreservaat Mandelhoek te Ingelmunster.

Er is keuze uit een assortiment van meer dan 300 soorten.
Hierin steken vaste planten, 1-jarigen, 2-jarigen, pot- en perkplanten alsook terrasplanten. De plantcontainers zijn 1,5L groot.
Je kan de lijst ook aanvragen via email (jacqui.stragier@debuizerd.be) om die daarna ingevuld terug te mailen.
Een volledige bestellijst kan je ook downloaden via de website: www.debuizerd.be/kruiden.htm

Alle kruiden kunnen allemaal besteld worden aan € 2,30 per stuk.
Gelieve uw naam, adres en telefoon en evt. emailadres in te vullen op de lijst, alsook de gewenste hoeveelheden.
Kruiden af te halen bij Jacqui Stragier, Ardooisestraat 55 te Izegem op zondag 11 mei van 09:30-12H of op afspraak.

Meer info bij Jacqui Stragier, tel: 051 30 47 31.
Gelieve het te betalen bedrag vooraf over te schrijven op rekeningnr. **001-1552301-86** van Jacqui Stragier met vermelding van het aantal planten en uw lijst af te geven aan een bestuurslid of door te mailen.

Mochten ondanks alle voorzorgen bepaalde planten niet leverbaar zijn, dan betalen we U het verschil terug.
Veel succes.

Velt

do 13, 20, 27 maart en 3 april 2014 (19 u.)
"MEER NATUUR IN JE TUIN"
& za. 14 juni tuinbezoek

Vr 18 april '14
"Bedrijfsbezoek aan Pleurico", waar bio-oesterzwammen worden geteeld.
Afspraak om **18u.50** op het bedrijf, **Knokuilstraat 18, Rumbeke**.
De rondleiding start om 19u.
Na een interessante rondleiding kunnen we even napraten. Je kan een pakket meenemen en thuis gedurende enkele maanden van heerlijke, verse oesterzwammen genieten.
Deelnemen kan op verschillende manieren:
05 € p.p. (rondleiding, 1 drankje inbegrepen)
10 € p.p. (idem + 1 pakket inbegrepen)
12 € per koppel (rondleiding, 2x 1 drankje + 1 pakket).
Inschrijven tot 11 april.

Za 26 april '14 (14-16 u.)
Ruilbeurs in school Hagewinde, Vikingstraat, een samenwerking met Volkstuin.
Deelname: gratis

Zo 01 juni '14
"Open-ecotuinendag" van 10 tot 18 uur.
- bij **Regine & J.Claude Casteleyn**, Hageweg 2, Roeselare
- bij **Els & Pol Vandenbulcke**, Weidestraat 91, Roeselare

Ma 2 juni '14 "Brandnetel prikt, smaakt, heelt en bindt".
Rita Gesquière, herboriste, geeft veel uitleg over het culinair, medicinaal en cosmetisch gebruik van brandnetel. Er worden bereidingen gemaakt om ter plekke te proeven of om mee te nemen naar huis.
De brandnetel, onze vurige vriend, is een fantastische plant die je overal vindt. Grote brandnetel bevat veel vitamines en mineralen en is heel waardevol in de kruidengeneeskunde, in de keuken, in de tuin en zelfs in de cosmetica.
Tijdens deze workshop maken we allerlei culinaire en medicinale bereidingen om mee te doen naar huis of om ter plekke te degusteren. En weet je dat je van brandnetelvezels een touwtje kan maken?
Waar: D.C. Schiervelde (15 plaatsen beschikbaar)
Inschrijven: tegen 20 mei '14 - **een samenwerking met Schiervelde.**
Inkom: 14 € leden Velt & inschrijvingen via D.C. / 19 € voor niet leden

Hoe inschrijven? Een telefoontje of mail naar Marleen, secr. Velt - R, op 051 20 18 00 of mdeforche@gmail.com én overschrijven op de Velt-rek. BE89 9792 5497 2585 p.a. Pater Pirestraat 9, Roeselare.

ALLE GLASWERKEN

Dubbel glas "Solitherm®"
Getemperd glas "Soliver®"
Gelaagd glas "Dupliver®"
Inbraakwerend glas
Kogelwerend glas
Glazen deuren

Groene Herderstraat 18
8800 Roeselare – Rumbeke
Tel. (051) 26.85.00 – Fax (051)20.01.14
e-mail : admin@soliver.be
web-site : www.soliver.be

Showroom

Zonnebloemstraat 25 – 8800 Roeselare
Open woensdagnamiddag en zaterdagvoormiddag
en op afspraak

Origin'O – Roeselare & Julienne's groenten en fruitpakketten

Waar smaak en gezondheid
hand in hand gaan

De natuurvoedingswinkel van De Lochting
biedt dagelijks een uitgebreid assortiment aan
biogroenten en fruit, verse bereidingen,
een ruim aanbod vers brood en gebak,
en voor wie zelf aan de slag wil,
een volledig gamma biovoedingsproducten.
Ook voor biocosmetica en ecologische
schoonmaakproducten kunt u bij ons terecht.
De Lochting verzorgt ook wekelijks een verrassend,
streek- en seizoensgebonden groenten- en fruitpakket

genieten van nature
Origin'O

Oude Stadenstraat 15 - 8800 Roeselare
www.origino.be, www.julienne.be
www.lochting.be
Open: maand. t/m zat: 9 – 12 u en 14 – 18 u

OXFAM-WERELDWINKELS SO FAIR, SO GOOD

Noordstraat 156
ma t/m zat • 9u - 12u & 13u30 - 18u
tel-fax 051/20 88 56

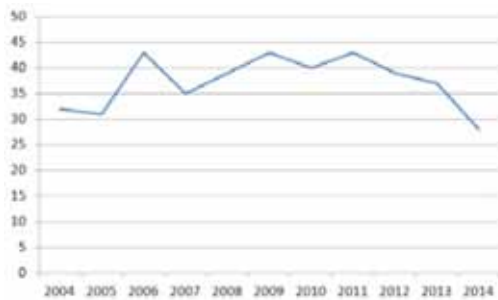
Uw partner in afvalverwerking

Shanks Vlaanderen nv
Regenbeekstraat 7C
8800 Roeselare
Tel 051 - 23 20 11
Fax 051 - 23 20 19
www.shanks.be

Vogeltelweekend: record aantal tellers maar tuinvogels nemen een flinke duik

Aan de medewerking zal het zeker niet gelegen hebben: vogelkijkend Vlaanderen heeft bij deze 14de editie er nog een ruime schep bovenop gedaan. Relax vogelen en tegelijk tuinvogels in de winter bijspringen zitten duidelijk in de lift en is bovendien leuk. Ruim 20000 tellers hielden in meer dan 14000 tuinen de bezoekers bij de voederplank in de gaten. Voor het eerst was er ook een afzonderlijke telling voor scholen eind januari, met succes. We klokten dit jaar uiteindelijk af op 372411 vogels, een heel pak minder dan het meer dan half miljoen van 2013.

Enkele soorten zijn echte opportunisten en schuiven bijna overal op richting podium. Maar dit kunnen we beslist niet veralgemenen. De vele honderduizende telgegevens van jaren ver geeft een berg waardevolle informatie, waarin voor bepaalde soorten zich duidelijk tendensen aftekenen. Een mooi voorbeeld hoe we als amateurs mee kunnen werken aan het verzamelen van wetenschappelijk waardevolle gegevens.

Gemiddeld aantal vogel per tuin tijdens de telweekends 2004-2014

We geven enkele opvallende cijfers. Gemiddeld werden er dit jaar per tuin slechts 28 vogels gezien tegenover 37 vorig jaar. De extreme zachte winter zal daar zeker voor iets tussen zitten.

Ook de rangschikking veranderde: vinken moesten hun toppositie na 3 jaar teruggeven aan huismussen. Dit betekent niet meteen een toename van mussen: ze komen in minder dan de helft van de tuinen nog voor, weliswaar in groepjes. Merels bijna in 90% maar vaak solitair. Mussen zijn sterk aan hun standplaats gebonden, blijvers dus, terwijl vinken omwille van een goed notenjaar in bossen dit jaar vaak nog voldoende voedsel konden vinden. Idem voor grote bonte spechten en gaaien.

Er zijn verder duidelijke verschillen per provincie. Bij ons zitten kauwen duidelijk in de lift. Spreeuwen boeren overal achteruit, maar bij ons houden ze misschien dank zij koeienvlaaien verrassend stand. Er zijn verder steevaste dalers als de ringmussen, die nog in 11% van de tuinen te zien was. Acht jaar geleden was dat nog drie keer zoveel. Daarmee houdt hij een gelijke sterk dalende tred met andere akkervogels, die het al geruime tijd slecht doen.

Moelijker te verklaren is het achteruitbollen van winterkoning, die nu nog in een kwart van de tuinen gespot werd tegenover in bijna 40% vroeger. Worden onze tuinen te 'proper'?

Aanwezigheid in % van de tuinen

WEST-VLAANDEREN	
Merel	87,4
Koolmees	78,9
Turkse tortel	69,5
Roodborst	67,8
Vink	61,4
Pimpelmees	55,5
Houtduif	53,2
Huisemus	52,8
Ekster	49,4
Heggenmus	38,7

Absolute aantallen per soort

WEST-VLAANDEREN	
Huisemus (1)	9657
Vink (2)	8481
Kauw (5)	6966
Koolmees (3)	6848
Merel (4)	6571
Turkse tortel (6)	5861
Spreeuw (10)	4318
Pimpelmees (7)	4081
Houtduif (8)	3593
Ekster (9)	2943

Wie interesse heeft in het gedetailleerd rapport, kan het volledig rapport en die van de vorige jaren vinden op de website van Natuurpunt.

Inspanningen doen om je tuin ook in de zomer vogelvriendelijk te maken lonen zeker. Voldoende veilige schuilplaatsen, nestgelegenheden en rommelhoekjes met voldoende natuurlijk voedsel zijn voor de meeste soorten zeker belangrijke drijfveren om er te komen broeden. Succes en hartelijk dank voor het zo massaal doorgeven van je waarnemingen.

Waarnemingen.be in een notendop

Waarnemingen.be is een website voor het online invoeren en beheren van je natuur-waarnemingen. Het is de zuster-site van het Nederlandse waarneming.nl, en in België is de site actief sinds 2008. Je kan er ook de waarnemingen van anderen raadplegen. Intussen worden er jaarlijkse 1,5 miljoen gegevens ingevoerd door vele duizenden waarnemers, waardoor het systeem een schat aan informatie bevat. Waarnemingen.be wordt beheerd door Natuurpunt Studie in Vlaanderen en Natagora in Wallonië, samen met tal van vrijwillige soortvalidatoren. Hier geven we kort een overzicht van de belangrijkste functies.

Waarnemingen raadplegen

Om waarnemingen te raadplegen moet je niet ingelogd zijn. Op het hoofdscherm zie je de meest recente bijzondere waarnemingen. Je kan eenvoudig wisselen van soortgroep.

Wil je alle waarnemingen zien, dan kies je de gewenste soortgroep onder het menu 'Waarnemingen'.

Om de waarnemingen uit een bepaald gebied te zien, ga je naar 'Overzichten > Gebieden' en typ je een gedeelte van de gezochte gebiedsnaam. Daarna selecteer je het gewenste gebied uit de lijst.

Wil je meer info over een waarneming? Door te klikken op het i-tje voor een waarneming, krijg je alle details te zien.

Registreren

Om waarnemingen te kunnen invoeren, moet je eerst registreren. Dat is eenvoudig, enkel Naam, Gebruikersnaam, Provincie, en een werkend e-mailadres worden gevraagd. We vragen om jouw ECHTE naam in te vullen, zo dat steeds duidelijk is wie een bepaalde waarneming heeft gedaan. De gebruikersnaam moet uniek zijn, en heeft minimaal 5 karakters en geen vreemde tekens.

Na het registreren wordt een paswoord opgestuurd naar het opgegeven e-mailadres. Nadat je voor de eerste keer ingelogd bent, kan je indien gewenst je paswoord wijzigen via Mijn Waarnemingen.be > Persoonlijke gegevens > Wachtwoord of rechtstreeks via <http://waarnemingen.be/user/password>

Waarnemingen invoeren

Na de registratie kan je waarnemingen beginnen invoeren. Via het menu 'Invoeren > Waarneming' kom je bij het invoerscherm.

In dit scherm staat standaard de datum van vandaag ingevuld. Vergeet niet om hier de precieze datum van de waarneming in te vullen! Je kan ook waarnemingen uit het verleden doorgeven, maar pas dan de datum aan!

Dan selecteer je de juiste soortgroep, waarna je achter 'soort' een deel van de naam van de waargenomen soort intypt. Na een paar letters verschijnt een lijstje, waarin je de gewenste soort kan aanklikken. Handig, want alle soorten zitten al in het systeem.

Selectie van het gebied gebeurt op dezelfde manier. De meeste gebiedsnamen zijn reeds in het systeem opgenomen. Als je er een selecteert, zoomt het kaartje meteen naar het gebied in kwestie. Vergeet niet om het pijltje te verslepen naar de precieze locatie van de waarneming! Je kan ook gewoon klikken op de juiste plaats op de kaart.

Alle overige velden mogen worden ingevuld maar zijn niet verplicht.

Wanneer je klaar bent met deze waarneming, klik je onderaan op 'Invoeren' en de waarneming is toegevoegd! Voor zeldzaamheden en exoten voeg je liefst ook een foto toe als bewijs of illustratie van je waarneming. Een team van validatoren kijkt deze dan na.

Mobiel waarnemen

Ook op je smartphone kan je waarnemingen invoeren. Daarvoor zijn er gratis applicaties. Handig, want het toestel slaat meteen datum, tijd en coördinaten op, en thuis heb je geen invoerwerk meer. Invoeren kan ook zonder internetverbinding. Als je connectie hebt met een netwerk, kan je je waarnemingen doorsturen, waarna ze meteen op waarnemingen.be verschijnen.

Voor Android smartphones zoek je Obsmapp op Google Play.

Voor Iphone download je iObs in de Itunes store.

Mijn waarnemingen.be

In waarnemingen.be kan je eenvoudig al je ingevoerde waarnemingen opnieuw raadplegen, sorteren of downloaden. Het menu 'Mijn waarnemingen.be' vormt hiernaar de toegangspoort.

Via 'Mijn waarnemingen.be > Mijn waarnemingen' krijg je een chronologisch overzicht van al je waarnemingen. Je kan hier ook sorteren op soortgroep, datum of provincie. Door op het i-tje voor de waarnemingen te klikken, krijg je alle details van je waarneming terug te zien.

Tip: Als je in 'Mijn waarnemingen.be' op een gebiedsnaam achter een waarneming klikt, krijg je het overzicht van al jouw waarnemingen in dat gebied te zien.

Via 'Mijn waarnemingen.be > Mijn foto's' kom je bij het overzicht van al je ingevoerde foto's.

Via 'Mijn waarnemingen.be > Jaarlijst' krijg je een overzicht van alle soorten die je reeds hebt waargenomen. Je kan hierbinnen sorteren op periode, jaar, maand, zeldzaamheid, provincie of soortgroep. Achter elke soort kan je klikken op 'Statistieken'. Dat toont een grafiekje van wanneer in het jaar je de waarnemingen hebt gedaan.

Tip: Via 'Overzichten > Toplijst soorten' kan je jouw lijst vergelijken met die van andere waarnemers.

Via 'Mijn waarnemingen.be > Persoonlijke gegevens' kan je je persoonlijke gegevens aanpassen, je emailadres wijzigen of een nieuw wachtwoord aanvragen.

Zo kan je onmiddellijk aan de slag!

De vele andere mogelijkheden en functies in Waarnemingen.be worden besproken in de uitgebreide handleiding, die je vindt op http://waarnemingen.be/download/Handleiding_waarnemingen.pdf.

Nog vragen? Je kan het team van Waarnemingen.be bereiken via info@waarnemingen.be

Wouter Vanreusel
Natuurpunt Studie - Coxiestraat 11, 2800 Mechelen
(+32) (0)15 29 72 13

30 jaar “De reiger”

We schrijven 1982. Willy Demortier is een man die gedreven door zijn liefde voor moeder natuur het hoog tijd vindt om de goegemeente te laten inzien dat we deze moeder niet goed behandelen. Zijn passie ervoor reikt niet alleen naar wat kruipt en vliegt, maar ook het biologisch en ecologisch tuinieren ligt hem nauw aan het hart. Toen ook al was hij bezig met alternatieve energie en energiebesparingen. Vreemd dat 30 jaar later nog zoveel hiervan moeten worden overtuigd. Willy vindt in buur Filip Cardoen een goed klankbord en samen wordt ‘De Reiger’ opgestart. Kort daarna worden Geert Schouteten en Marc Lannoy ook aangesproken om bestuurslid te worden. Deze laatste twee mannen zijn ook de eerste die terug afvallen. De verenigingsnaam ontleenden ze van de grote vogel die vaak opvloog op het moment dat ze weer eens naar hun favoriete stekje trokken: het moerasje “De Rekken”.

Een jaar later kwamen Jean-Pierre Vandamme, Mathieu Foré, Rik D’Hulster en Peter Goossens het bestuur vervoegen. Kranthenkipsels tonen aan dat ze fier zijn dat ze twee jaar na opstart ook zijn opgenomen als VELT- afdeling. De meest bekende activiteiten van toen waren de wilgen-knot-akties, nestkasten bouwen, ochtendje vogels ringen, infowandelingen naar her en der, en de fel gesmaakte dia-avonden. Nestkasten werden getimmerd, en opgehangen. Hier ook groeide het succes, vooral bij de torenvalken en de steenuilen. Met de jaren waren in het gebied steeds meer koppels te zien en te horen.

Activiteiten die wat meer uit de band sprongen waren er ook. Zo was er een druk bijgewoonde broodbakavond, kon je in een namiddag leren hoe zelf oesterzwammen te telen, hadden ze een avond over het eten van - en ook daadwerkelijk proeven - diverse soorten insecten. Eén actie die voor altijd in het geheugen gegrift blijft is die van de door hen opgezette betoging tegen het dumpen van kernafval in de regio Moorslede, waar er onder andere een paars geverfde koe tussen de protestmuzikanten en verklede medestappers liep. De opstart van wat nu het Vierkavenbos is, met de boomplantdag, zit ook bij vele streekgenoten ingebakken. De grote pluim gaat hier nog steeds naar Mathieu. Als heel ‘specialleke’ moeten we zeker ook vermelden de avond dat er een Amsterdammer kwam spreken over de heilzaamheid van het drinken van uw eigen ochtendurine en bijhorende therapieën.

Net als veel startende verenigingen was de kassa eerder leeg dan vol, maar gelukkig hadden ze met Filip een prima tekenaar aan boord. De wenskaarten van zijn hand verkochten als zoete broodjes, idem dito de grote naturalmanakken die hij elk jaar maakte. Telkens opgesmukt met zwart-wit-tekeningen, en elk jaar een ander thema of vogelsoort als leidraad. Steeds werden ze ook voorzien van de nodige informatie over de getekende vogel- en diersoorten, zelfs tekeningen om zelf voederplanken en nestkasten te maken kwamen aan bod.

Deze kalenders werden op ‘de hoogdagen des Reigers’ gratis beedeeld over het hele werkgebied, ook in de streekkrant, maar dan wel in een geplooid versie. Het nodige geld daarvoor werd verdiend door deze kalenders op beurzen en dergelijke te verkopen. Zelfs op de landbouwersbeurs konden ze vele mensen overhalen om wat geld uit hun zakken te halen voor het groene doel. De Reiger deed het namelijk goed met het buitenvolk, in tegenstelling tot vele andere groene verenigingen, toen. Ze hadden snel ingezien dat alleen door samen te werken resultaten kwamen, en niet door elkaar te bestrijden. Want in tegenstelling van wat toen destijds vaak werd beweerd, zijn best wel wat landbouwers ook

liefhebbers van wilde natuur. Via contacten allerlei leerden beide partijen van elkaar en groeide de groene gedachte verder uit. Het ledenbestand volgde logischerwijs dezelfde weg. Dankzij ondermeer de almanakkenverdeling was “De Reiger” heel erg bekend in hun werkgebied. Dit werd nog versterkt doordat Filip Cardoen toen nog werkte in de Roularta, waar het natuurlijk dik liep met journalisten en fotografen. De vereniging kwam dus makkelijk in de pers. Ze haalden zelfs een paar keren de TV, namelijk met hun jaarlijkse knotwilgactie en later met de kerkuilactie.

Door een te druk privé leven verliet Willy zijn geesteskind, en een nieuwe voorzitter werd gevonden in Jean-Pierre Vandamme. In 1987 vulde Bart Debaes de lege plaats in het bestuur op. Vele jaren later viel Peter Goossens weg, en nog wat later kwam een nieuwe Peter, maar met Donck als familienaam het team vervoegen.

De Reiger van nu is niet te vergelijken met een bijenkorf die gonst van bezigheid, maar eerder met de zacht deinende golven van een rustige zee; maar graag dragen ze nog hun steentje bij om toch nog wat wilde natuur te behouden.

Bart

Een geheugen als een ekster?

In China ziet men de ekster (Pica pica) als aankondiger van goed nieuws. Zijn gekras zou wijzen op een te verwachten blijde boodschap of de komst van welkome gasten. Ook de Indianen zien de ekster als een godenvogel. Bij ons slepen deze zwartwitte kraaiachtigen een eerder negatieve reputatie met zich mee van verkondigers van dood en rampzaligheid. Volgens het volksgeloof zouden zij het lot kunnen voorspellen: wanneer ze zich in een groter aantal en luidruchtiger dan anders verzamelen is er oorlog op komst en als ze meer 'babbelen' dan gewoonlijk is er slecht weer op komst.

Ondanks de dagelijkse aanwezigheid van twee tot zes eksters in mijn tuin mocht ik tot op heden geen van beide ondervinden: noch het winnende lottonummer noch een vreselijk onheil viel mij te beurt. Misschien betekenen de talrijke oude eksterverhalen gewoon dat velen zich door dit schrandere dier gefascineerd weten. Ik betrap er ook mezelf op het doen en laten van mijn tuineksters nauwkeurig in de gaten te houden. Zo bemerkte ik op de tweede dag van het nieuwe jaar een ekster die zich vrij dicht bij mijn knusse huiselijke uitkijkpost waagde en resoluut naar de borderrand stapte. Daar veegde hij enkele dorre bladeren weg en viste er een walnoot op. Blijkbaar had hij de lekkernij daar in tijden van overvloed verstopt en wist hij zonder aarzelen die plek feilloos terug te vinden. Ik dacht nu getuige te kunnen zijn van een heerlijke ekstermaaltijd, maar in plaats daarvan wandelde hij een rozenperk in en verborg de noot daar opnieuw. Daarna begaf de vogel zich naar de vijver, leste er zijn dorst, liep een andere border in en toverde daar als vanzelf weer een noot tevoorschijn. Die onderging hetzelfde lot: even verderop verdween de noot in een kuiltje, de ekster legde er wat beukenbladeren op en vervolgde zijn weg.

Op 29 januari deed zich een gelijkaardig scenario voor. Een ekster – dezelfde of een concurrent? – vond een noot bij de vijverrand. Hij liep er mee (nu ja, lopen: een ekster waggelt een beetje zoals een eend) naar de overzijde van het grasperk en verstopte de buit onder de kleine maagdenpalm die er een immer groen tapijt vormt onder de viburnumstruik. De ekster koos zelfs een opvallend blad uit om het op de schuilplaats te leggen en de noot nog meer onzichtbaar te maken. Drie dagen later: vanonder een verwelkte vrouwenmantel (*Alchemilla mollis*) diept een ekster een forse walnoot op en zoekt zich een geschikte plek op het gazon om zichzelf gastronomisch te verwennen. Met beide poten houdt hij de noot stevig vast terwijl hij er met de snavel stevig tegen in slaat om het beschermende omhulsel te openen. Dat lukt verrassend snel en daarna begint een smakelijk eetmaal.

Precies omdat de ekster zijn verstopte buit bijna altijd blindelings weet terug te vinden, wordt hij zowel bestempeld als een dief als geprezen om zijn intelligentie. Het is inderdaad wonderlijk om te zien hoe de vogel recht op zijn doel afgaat en zonder verpinken een smakelijke trofee bovenhaalt. Hoewel eksterhersen en zoveel kleiner zijn dan de onze moeten ze toch over een aanzienlijk geheugen beschikken, want eksters zie je, in tegenstelling tot de meeste mensen, nooit doelloos rondscharrelen op zoek naar een op de verkeerde plaats gelegd voorwerp. En toch: ik trof al eens een minuscule walnoten- of okkernotenboom (*Juglans regia*) in

de tuin aan. Was die ontkiemd uit een vrucht uit een vergeten schuilplaats?

In de kunstwereld mag de ekster op meer sympathie rekenen, maar kunstenaars zijn dan ook mensen die de natuur grondig observeren en zelden zomaar geloof hechten aan het volkse bijgeloof. De Duitse epische dichter en minnezanger Wolfram von Eschenbach (1170-1220) bijvoorbeeld opende zijn beroemde middeleeuwse roman *Parzival* met een loflied op de ekster. Daarin wist hij (ongewild) het Chinese en westerse

denken te verenigen door te stellen dat aangezien een ekster zowel zwart als wit is, het dier zowel aan de hel als aan de hemel toebehoorde. De ekster wist ook schilders te inspireren. Ik heb het dan niet over de Russische kunstenaar Aleksandra Ekster (1882-1949) die ondanks haar opvallende naam alleen menselijke figuren schilderde (en dan nog in een kubistische en futuristische stijl) en kostuums ontwierp voor theater en film. Zowel bij Breughel als bij Goya figureren eksters, maar de prijs voor het stemmigste eksterschilderij gaat naar Claude Monet en zijn 'Besneeuwd landschap' uit 1868-69. Het doek prijkt nu in het Parijse Musée d'Orsay en toont de stilte van een sneeuwlandschap, dat, zoals alleen de impressionisten dat kunnen, uit zeker vijftig tinten wit en grijs bestaat. In dit schitterend weergegeven spel van licht en schaduw zit een eenzame ekster als enig teken van leven op een houten schutting.

Nu ook stripverhalen tot kunstvorm verheven zijn kunnen we zonder schroom eindigen met een verhaal waarin een ekster ongewild een hoofdrol speelt. In het Kuifje-album *De juwelen van Bianca Castafiore* draait alles om de gestolen diamanten van de rondborstige Castafiore, vriendin van held Kuifje en zijn kompanen kapitein Haddock, en beroemd om haar machtige stemvolume. Lange tijd wordt een groep zigeuners als daders met de vinger gewezen, zonder spoor evenwel van de geroofde diamant. Nadat hij eerder al een doodgevone uil had ontmaskerd als oorzaak van allerlei geheimzinnige geluiden op de kasteelzolder van Molensloot, kwam Kuifje uiteindelijk op het lumineuze idee om de eksternesten in het kasteelpark te doorzoeken en daar trof hij de gestolen gewaande diamant aan. De tekenaar voegde er een vermakelijk prentje aan toe: de ekster die de mens (Kuifje) uitmaakt voor dief. De omgekeerde wereld dus.

Johan Strobbe

Groen Moorslede met domeinbos de Vierkaven en de Stroroute

Moorslede heeft er sinds kort twee attractieve en ecologische trekpleisters bij: het Domeinbos de Vierkaven en de Stroroute, een fietstraject op de voormalige spoorlijn tussen Roeselare en Ieper. Het Vierkavenbos beslaat achttien hectare en is volgens boswachter en natuurinspecteur Mathieu Foré een echt paradijs voor de natuurfanaat.

De Vierkaven in Moorslede, is een belangrijke aanwinst in een natuurarme maar dicht bevolkte regio. Het wordt een belangrijke stapsteen voor recreanten, maar ook voor planten en dieren tussen het toekomstige stadsbos van Roeselare, het Polygoonbos in Zonnebeke en het Vrijbos in Houthulst. Je hoort er de typische vogels die voorkomen in een jong bos zoals tiftjaf, tuinfluiter en fitis. Er is ook een behoorlijke kans om een buizerd te zien overvliegen.

Jong en gevarieerd

De Vierkaven is aangeplant tussen 2002 en 2011. We vinden er een variatie van naaldhout, loofhout, weiden, gelede hagen, boomgaard,... De talrijke poelen en het moeras aan de Roeselaarsebeek zorgen voor heel wat waterleven. Kom in de zomer eens luisteren naar het gekwaak van de groene kikker of kijk aandachtig naar libellen en waterjuffers boven het wateroppervlak. De meeste vlinders kun je het best zoeken op een mooie dag, in de brede bosranden, maar voor het oranjepijpje kijk je best naar de bloeiende pinksterbloemen in de weide.

Graan in het bos?

Jawel, in de Vierkaven werden ook graanakkertjes aangelegd. Heel wat akkervogels krijgen het de laatste jaren helaas zwaar te verduren. Met deze graanakkers hopen we om 's winters voedsel te voorzien voor soorten zoals patrijs, grauwe gors, ringmus, groenling en veldleeuwerik.

Op zoek naar merkwaardige bomen?

Naast enkele mooie oude knotwilgen, een houtkant met onder andere oude knotelzen, vind je in de Vierkaven ook nog een opmerkelijk relict terug van knothaagbeuken aan de rand van de weide. Deze zijn een overblijfsel van een grotere knotbomenrij of hakhoutstrook.

Boswachter en natuurinspecteur Mathieu Foré: "Het Vierkavenbos is rijk aan biodiversiteit." De aanplanting van het domeinbos de Vierkaven startte in 2002. Nu is alle beplanting achter de rug en kan het bos geopend worden voor het publiek. In tien jaar tijd werden alle bomen, struiken en planten aangeplant. "Er wordt nu al hout uit het bos gerecupereerd om bijvoorbeeld afspanningen te maken. De voorbije weken legden we nog de laatste

hand aan de wandelpaden en rustbanken, om alles in gereedheid te brengen voor de eerste bezoekers."

Lus voor fietsers en ruiters

Op het domein is ook een lus voor ruiters en fietsers voorzien, die als aanvulling op de volledig vernieuwde Stroroute dient. Ook die Stroroute kreeg een flinke opknappbeurt: het stuk van aan de Hazegoedweg in Roeselare tot aan de Roeselaarsestraat in Moorslede werd volledig vernieuwd. Aan kruisingen met autowegen staan nu roodwitte mijlpalen, het nieuwe wegdek bestaat uit beton en de verlichting werkt op zonne-energie. De bomen langs de route werden dan weer zoveel mogelijk behouden en er werden zomereiken en lindebomen aangeplant.

Eigen impressie

Ik was één van die eerste bezoekers. Op zondag 3 juni, één dag na de officiële opening, ga ik op verkenning. Ondanks de regen. Meteen bij aankomst, fiets nog in de hand, hoor ik koekoek. Verschillende facetten spreken me erg aan. De afwisseling in het landschap, met allerhande inheemse bomen en heesters, lorken, naaldbomen, rietkragen en open water, boomgaard, graanakker. Wat een rijkdom. Verder de aangelegde inhammen van de beek, waardoor die even landinwaarts meandert. Zo krijg je meer beek, met rustige en warme plekjes voor amfibieën en jonge visjes. En een buffer als het veel regent. De jonge bomen staan blozend van gezondheid, ook de naaldbomen. Ik hoor diverse zangposten van bosrietzanger. Roodborsttapuit is ook van de partij. Net als fitis. Er is ook al blauwborst en wespendif gezien in het gebied. Een verademing.

Het Domeinbos de Vierkaven bereik je via de Lolliestraat of de Nettingstraat of via de Stroroute.

Brigitte Crombez

Karel en Kristien Desmet-Naessens "Le Bellet" - 19400 Monceaux sur Dordogne Corrèze - France.

"Le Bellet"

Vakantieverblijf te huur
in het hart van de natuur

www.aubellet.com

kristien.naessens@gmail.com
0033 555 911 017
of +32 (0) 486 021 249

Pionier Luc Houtsaegher over Mandelstrecke vroeger en nu (deel 2)

In het Motjepark zijn een paar bosjes, een tiental villa's en verwilderde ruimten tussenin. In één van die bosjes kampeerden de Duitse troepen bij de terugtocht en namen de Amerikaanse hun plaats in bij de bevrijding. En de nachtegaal in het Motje, ja in onze tuin. Ons moeder kwam 's avonds het venster dicht maken omdat die vogel ons, de jongens uit de slaap zou houden!!! Ik herinner me die zang nog altijd, maar kan hem niet beschrijven. Beluister liever zelf deze innemende zang waar het nog kan.

Waar nu de St. Jozefskerk staat, stond een klein oud huisje. De omgeving was weiland met koeien, paarden en schapen. De bewoners van het huisje waren Puut en Padde. Twee oude, verwaarloosde, maar misschien gelukkige mensjes. Op straat liepen ze niet naast elkaar, maar na elkaar, vijf meter tussenin. Men vertelde dat men bij klaar en warm weer de vlooiën kon zien springen in de open vensters. Kwam je ze tegen op straat, dan liep je er een bochtje rond. Zij hadden oog voor niemand, deden ook niemand kwaad. Later zijn ze opgenomen in het oude mannenhuis. Het gebied was dus zeer landelijk. Geen woningen, die weiden en akkers liepen verder langs de spoorweg, de Guido Gezellelaan. In één van die weiden was er een beek en een grote drinkpoel. In die poel was er weelde aan stekelbaarsjes, salamanders, kevers, larven en waterbeestjes. Onze collegevrienden uit de stad waren dolgelukkig als ze met een paar stekelbaarsjes, poelsslakken of posthoornslakken in een bokaal naar huis konden. Nu, zoveel jaren later, is er geen stukje natuur meer. Straten zijn aangelegd, beton gegoten en alles is volgebouwd. De mens heeft het gehaald van de natuur.

Een rationele bedenking, maar zestig jaar terug waren de gronden rond het Sterrebos landbouwgronden, groene, open ruimten. Geen asfalt, geen beton. De verkavelingen rondom het Sterrebos en elders hebben veel opgebracht. De grondeigenaars zullen zeer tevreden zijn. De natuur blijft kaal en zeer triestig achter. Hoe leggen we dat uit aan onze kinderen, dat ze geen leeuwerik meer horen zingen, geen nachtegaal. Maar dat ook de zanglijster zelden en de grote lijster niet meer te horen zijn. De spotvogel is één dag in onze tuin geweest. Er is een niet-gelukkige verschuiving: eksters, gaaien, kraaien en kauwen plunderen alle nesten in hagen en struiken. Vaarwel heggemus, mussen, vinken en lijsters. Dit jaar geen pimpelmezen of koolmezen in de nestkastjes. De winterkoning, spijs de strenge winter, zou stand houden. Weide- en akkervogels zoals leeuweriken, piepers, patrijzen en kwartels worden steeds meer uit hun biotopen verdreven en vormen dan een gemakkelijke prooi voor hun belagers, zoals katten, onze prooivogels, vos of zelfs een reiger.

Weet u dat we in Roeselare kampioen zijn? Vijftig jaar terug, aan de kop van de vaart was een bedrijvigheid van lossen en laden uit de schepen op de karren. Van zaden en granen kwamen daar tal van vogels een graantje meepikken, zoals bijvoorbeeld de kuifleeuwerik. Nu zijn we kampioen fijn stof, wat we, sukkelaars, graag willen verdoezelen. Natuurlijk zijn we maar dwergen bij het verloederen van onze natuur. De natuur is niet van ons, maar onze kinderen en kleinkinderen hebben daar ook recht op. De wereldwijde boskap bedraagt 35 voetbalvelden per minuut. Zeven-acht miljard mensen. Hoe meer mensen hoe minder natuur. Het tropisch regenwoud wordt geplunderd, bankrekeningen in Zwitserland gespijsd. En onze ministers gaan naar Congo om een beetje te babbelen over ontwikkelingshulp. Ik heb het natuurlijk verkeerd voor. Op 20 augustus is de draagkracht van de aarde - wat de aarde aan kan in één jaar - al overschreden. Wij in België verbruiken zoveel als vijfmaal de oppervlakte van België kan opbrengen. Elders zullen er wel zijn die honger hebben.

Er zijn lichtpunten. Zestig jaar Natuurpunt in Roeselare. Veel mensen zijn echt begaan met onze habitat. Zij lobbyen voor het vrijwaren van waardevolle stukken grond/reservaten. Het kost moeite om zowel lokale als andere instanties te overtuigen. Ook landbouwers, spijs allerhande subsidies, doen soms moeilijk. Gelukkig is er nu een duidelijke kentering. Zeker ook in de landbouw.

De Wielewaal, nu Natuurpunt, bestaat 60 jaar in onze stad en omgeving. Wij denken aan E.H. Seghers, de stichter en in eigen stad Remi Surmont, Adhemar Lagrou, Louis en Jan Demees, Albert Lapeire en - niet de minste - Paul Houwen. Deze en nog veel anderen hebben Natuurpunt gekleurd in de mandelstreek. Nu staat er een nieuwe generatie vrijwilligers, voortrekkers en doeners klaar. Het is voor mij een openbaring, een geruststelling, dat met die bezielers van nu het pionierswerk echt kan renderen. Natuurpunt heeft drie zeer relevante publicaties: Natuur.Blad, Natuur.Focus en Natuur.Oriolus. Wij in Mandelstrecke hebben 'Door Weer en Wind'. Dit vormt een echte band tussen zij die bezield zijn met de natuur en de medemens. Ik ben er zeker van dat de energie, die daar ingaat zijn vruchten zal opbrengen. En zo doen we verder. Bravo voor de huidige generatie.

Luc Houtsaegher

Kleine Maagdenpalm (Vinca minor)

Kleine maagdenpalm behoort tot de maagdenpalmfamilie of Apocynaceae die ongeveer 2000 soorten bevat, bijna alle in tropische en subtropische gewesten. Hier in het wild vinden we alleen de Vinca minor. Vinca major of Grote maagdenpalm komt uit het Middellands zeegebied en is als tuinplant gekweekt en verwilderd.

Vinca is afgeleid van het Latijn vincere : binden, omstrengelen, verwijzend naar de buigzame stengels van deze bodembedekker die andere planten kan overwoekeren. Ofwel van vincere : overwinnen omdat de plant verschillende ziekten kon bedwingen of als groenblijvende plant de winter kan overleven. Minor betekent klein.

Kleine maagdenpalm verkiest vooral vochtige, humusrijke kiezel- en kalkgronden. Ze wordt aangetroffen als 'tapijten' in bossen of in hakhout. Ze wordt ook veel als sierplant gekweekt.

De maagdenpalm wordt als zinnebeeld van trouw beschouwd en is aan maagden gewijd. Een krans van maagdenpalm werd vroeger op het hoofd van een maagdelijke bruid gezet.

In Duitsland werd de plant gebruikt om voorspellingen te doen. Tijdens de Matthiasnacht vlochten meisjes een krans van maagdenpalm, een krans van stro en ze namen een handvol as. Daarmee trokken ze zwijgend naar het water waar ze de maag-

denpalm, het stro en de as te water lieten. Geblinddoekt en zwijgend dansten de meisjes één voor één langs de waterkant en grepen ze in het water, raakten ze maagdenpalm, dan betekende dit een bruidskrans, was het stro, dan wees dit op ongeluk en was het as dan was dit een voorteken van de dood.

De plant wordt nog soms in de fytotherapie gebruikt. Ze verwijdt de hersenbloedvaten en verhoogt de hersendoorbloeding : betere functie van de hersencellen, betere werking van de neurotransmitters, bloedverdünnend. Ze kan dus ingezet worden bij verminderde hersendoorbloeding door atherosclerose, bij concentratiestoornissen, geheugenzwakte, verminderde alertheid, verminderd denkvermogen, duizeligheid, evenwichtsstoornissen, oorsuizingen, hoofdpijn, emotionele stoornissen. Hiervoor kan je een tinctuur kopen in een kruidenwinkel. Wegens het bloedverdünnend effect is het aangeraden de plant niet te gebruiken 14 dagen voor een operatie of bij een actieve bloeding, bv een bloedende maagzweer.

Recept : de mooie blauwe bloemetjes kunnen als versiering gebruikt worden op slaatjes of taarten.

!!!!Gebruik de groene blaadjes niet. Deze bevatten te veel alkaloiden (vincamine) en zijn niet geschikt voor consumptie.

Rita

HOUT - TRIPLEX - ISOLATIE
DECORATIEVE PLATEN - OSB - DEUREN

BVBA
HOUTHANDEL CARPENTIER

Gitsbergstraat 53
8830 GITS-HOOGLEDE
TEL 051 - 20 20 04
FAX 051 - 24 59 52

BVBA

Millesteenstraat 65, 8890 Dadizele
tel. 056 50 93 58 - fax 056 50 47 13
defieuwdruk@skynet.be

5/02/2014

Slechtvalk-Falco peregrinus..... Staden..... Wim Debruyne

02/02/2014

Mandarijneend..... t'Veld..... Luc Feys

1/02/2014

Geelpootmeeuw-Larus michahellis..... Staden..... Wim Debruyne

28/01/2014

Smelleken-Falco columbarius..... Staden..... Wim Debruyne

26/01/2014

Grote Gele Kwikstaart-Motacilla cinerea Roeselare..... Robbe Cool

25/01/2014

Blauwe Kiekendief-Circus cyaneus..... Hooglede..... Wim Declercq

21/01/2014

Grote Gele Kwikstaart-Motacilla cinerea Roeselare..... Steven De Bruycker

19/01/2014

Bokje-Lymnocyptes minimus..... Roeselare..... Robbe Cool

18/01/2014

Slechtvalk-Falco peregrinus..... Rollegem Kapelle (Dg) Robbe Cool

15/01/2014

Slechtvalk-Falco peregrinus..... Roeselare..... Michael Parmentier

12/01/2014

Patrijs-Perdix perdix..... Hooglede..... Johan Plouvier
Witgat-Tringa ochropus..... Roeselare..... Robbe Cool
Bokje-Lymnocyptes minimus..... Roeselare..... Robbe Cool
Grote Gele Kwikstaart-Motacilla cinerea Roeselare..... Robbe Cool

21/12/2014

Reeën..... Rhodesgoed..... Eddy en Katrien

Waarnemingen, foto's of leuke anekdotes kan je steeds mailen naar

vandepitte.koen@skynet.be

Of nog beter is om zoveel mogelijk waarnemingen te posten op

www.waarnemingen.be

Alvast bedankt en veel plezier tijdens het waarnemen!

Personalia

We betuigen onze innige deelneming bij het overlijden van:

- Rochus Vandooren, vader van Carmen Vandooren, 85 jaar, op 15 januari 2014

We delen in het geluk van:

- Koen Eeckhout en Sofie Hantson (dochter van bestuurslid Peter Hantson) bij de geboorte van Felix, op 23 december 2013

- Merijn Landuyt en Marjolijn Hantson (dochter van bestuurslid Peter Hantson) bij de geboorte van Marthe, op 20 januari 2014

Colofon

Bestuur Mandelstreke:

voorzitter: Piet Desmet - 051 225 852 - voorzitter@natuurpuntmandelstreke.be

ondervoorzitter: Wim Marichal - 0476 307 762 -

ondervoorzitter@natuurpuntmandelstreke.be

secretaris: Philippe Deprez - 050 347 824 - secretaris@natuurpuntmandelstreke.be

penningmeester: Johan Plouvier - 051 226 678 -

penningmeester@natuurpuntmandelstreke.be

redacteur: Koen Maes - 051 727 001 - redacteur@natuurpuntmandelstreke.be

materiaalman: Willy De Ruyter - 051 697 796 -

materiaalman@natuurpuntmandelstreke.be

communicatie: Peter Hantson - 051 203 063 -

communicatie@natuurpuntmandelstreke.be

bestuursleden:

Michael Parmentier - 0483 638 090

Martine Lakiere - 0479 780 002 - martine.lakiere@telenet.be

Johan Hanssens - 051 309 199 - johanhanssens@fulladsl.be

Koen Vandepitte - 0478 394 677 - vandepitte.koen@skynet.be

Ria Wyffels - 050 211 392 - riawyffels@yahoo.com

vogelwerkgroep: Koen Vandepitte - 0478 394 677

steenuilwerkgroep: Ludo Momerency - 051 225 280 -

steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreke.be

conservator De Kleiputten: Piet Desmet

webmaster: Filip De Keyser - webmaster@natuurpuntmandelstreke.be

lay-out: Johan D'haenen - 0485 953 435 - layout@natuurpuntmandelstreke.be

Bestuur kern De Reiger:

voorzitter: Jean-Pierre Vandamme - 051 771 213 - jeanpierrevandamme@skynet.be

bestuursleden:

Filip Cardoen - 051 770 159 - info@filipcardoen.be

Bart Debaes - 051 229 088 - bdebaes@yahoo.com

Peter Donck - 0497 450 811 peterdonck@telenet.be

Bankrekening van Natuurpunt Mandelstreke:

BE51 9799 6273 0762 p/a Klokkeputstraat 93, 8800 Roeselare

Bankrekening van Natuurpunt Kern De reiger

466 4368161 68 p/a Meulebrouckstraat 7, Moorslede

Website: www.natuurpuntmandelstreke.be

Lidmaatschap van Natuurpunt voor het ganse gezin = €24

(tijdschriften DWW 4x en Natuur.blad 4x) op rekening **BE17 2300 0442 3321** van Natuurpunt vzw - Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

Extra tijdschriften:

Natuur.focus (4x) en Natuur.oriolus (4x) = elk €8,5 of samen €14,5

Leden van andere Natuurpuntafdelingen kunnen "Door Weer en Wind" ontvangen door storting van €6 op **BE51 9799 6273 0762**

Werkingsgebied Natuurpunt Mandelstreke: Roeselare, Hooglede-Gits, Moorslede, Staden, Ledegem

VogelOpvangCentrum

Bulskampveld 8, 8730 Beernem - 050/790 959

Giften voor Mandelboek

(vanaf €40 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening **293-0212075-88** van Natuurpunt Beheer vzw, met vermelding "Reservatenfonds 3567, Mandelstreke".

Giften voor Vogelwerkgroep Mandelstreke

(vanaf €40 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening **230-0524745-92** van Natuurpunt Studie vzw, met vermelding "VWG Mandelstreke - project 2423".

Werken mee aan dit nummer:

Sarie Buffel, Brigitte Crombez, Bart Debaes, Philippe Deprez, Piet Desmet, Olivier Douchy, Rita Gesquiere, Johan D'haenen, Johan Hanssens, Koen Maes, Johan Plouvier, Johan Strobbe, Koen Vandepitte, Wouter Vanreusel

Foto's cover:

boven: Baardmanetje (Koen Vandepitte) - onder: Nestkastactie (Piet Desmet)

De teksten voor het volgende nummer graag binnen bij de redactie tegen 1 mei 2014

Druk: Defieuwdruk

Oplage: 1100 exemplaren

Dit blad wordt gedrukt op milieuvriendelijk papier... Respecta mat 115 gr. 100% recyclage

Spaarbank
Verzekeringen
Leningen
Beleggingen

KANTOOR BABYLON - FSMA 26672 cAcB
Westlaan 145, 8800 Roeselare, 051 25 10 10

MARIANNE DEPRAETERE - FSMA 48078 cAcB
Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

LIEVEN MESSEYNE - FSMA 104258 cAcB
Leenbosstraat 16, 8830 Gits, 051 20 10 86
Ieperstraat 768, 8830 Hooglede, 051 24 45 52

KANTOOR VANHAECKE - FSMA 61160 cAcB
Rumbeeksestweg 464, 8800 Rumbeke, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - FSMA 46891 cAcB
Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA - FSMA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

*Altijd
een groen
streepje
voor ...*

Grafisch ontwerp •
Filip CARDOEN

Filipcardoen.be

DESOTEC
ACTIVATED CARBON

Pure.

ACTIEVE KOOL

REACTIVATIE

FILTERS

SERVICE

DESOTEC ACTIVATED CARBON NV-SA
Regenbeekstraat 44 - 8800 Roeselare Belgium /
Tel. +32 51 24 60 57 / Fax +32 51 24 59 16 /
info@desotec.com / www.desotec.com

sercu
office & automation

**SERCU
WEBSHOP**

Bezoek ook
onze webshop

www.sercu.be

Brugsesteenweg 380
8800 Roeselare

PARTNER CALIPAGE
Alles voor kantoor en méér.

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

HUBERT DAVIDTS
T U I N A R C H I T E C T

Beversesteenweg 369 - 8800 Roeselare
tel. : 051 69 00 30 - fax: 051 69 00 31
info@davidtshubert.be - BE 442 678 603

BROUCKE
Kachel & SpeksteenCenter

Uw specialist in:
Speksteenkachels, Pelletkachels,
Gas- en houtkachels/haarden,
Uitbouw van A tot Z,...

WWW.BROUCKE.BE
INFO@BROUCKE.BE

uitvaartcentrum

Werbrouck

051 25 16 35
24u/24u en 7/7 dagen

- ▶ organisatie uitvaart van A tot Z
- ▶ persoonlijke dienstverlening
- ▶ respect voor uw wensen
- ▶ nabestaandenzorg
- ▶ uitvaartverzekeringen
- ▶ bijstand voor, tijdens en na het overlijden
- ▶ eigen rouwdrukwerk

Bruanestraat 27 | 8800 Roeselare
tel. 051 25 16 35 | fax 051 25 16 65
werbrouck@dela.be
www.uitvaartcentrum-werbrouck.be

KITE OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

Leica

ZEISS

Bynnex

LYNX HD

8x30
10x30

KITE OPTICS

www.kiteoptics.com

UITZONDERLIJKE
LEDENKORTING!

SIGHTS OF NATURE

Natuurpunt Optiekshop
Sights Of Nature

Pieter De Conincklaan 10B
8200 Brugge
T 050 31 50 01
F 050 31 68 47
www.sightsofnature.be